

OMAGIU ACADEMICIANULUI CONSTANTIN TOMA LA ÎMPLINIREA VÂRSTEI DE 80 DE ANI

Aurel ARDELEAN¹, Gheorghe MOHAN²
presedinte@uvvg.ro, gheorghe.mohan@yahoo.com

ABSTRACT: With a great number of international training courses (in France, Belgium, Hungary, UK or Italy), over 300 publications, a myriad of awards including three titles of Doctor Honoris Causa and occupying several management positions in various academic institutions, professor Constantin Toma can easily be regarded as a prominent figure of the Romanian biology.

IN 2012 Due his outstanding academic achievements he was accepted as a member of the Romanian Academy.

KEYWORDS: Doctor Honoris Causa, Romanian Academy, publications, international

Domnul Constantin Toma s-a născut la 19 noiembrie 1935, în satul Gugești, județul Vaslui.

Nu a avut o copilărie ușoară, la vârsta de șase ani a rămas practic fără tată pentru o perioadă lungă de timp, tatăl său fiind mobilizat în război din anul 1941 până în 1944.

Dintr-o mare nenorocire, tatăl său a decedat la 14 octombrie 1947, lăsând o mamă văduvă cu șase copii, dintre care cel mai mare, Constantin, în vârstă de 12 ani.

A urmat școala primară între anii 1943–1947 (primii ani în satul natal Gugești și următorii în orașul Huși). În ceea ce privește studiile liceale, după admiterea la liceul militar, care s-a desființat după o lună, odată cu

¹ Prof.univ.dr., Președinte-Rector fondator al Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad, Membru titular al Academiei de Științe Medicale din România, Președinte al Grupului de Cercetări Multidisciplinare de Istoria Științei al DIS/CRIFST al Academiei Române.

² Prof.univ.dr. la Universitatea de Vest „Vasile Goldiș”; membru titular al DIS/CRIFST al Academiei Române.

toate liceele militare din țară, a dat un nou examen de admitere la liceul „Cuza Vodă” din Huși, unde a urmat clasa I (1947–1948). După reforma învățământului din 1948 a fost nevoit să se întoarcă în satul natal, unde a terminat clasele a VI-a și a VII-a ale ciclului elementar. După aceea a dat concurs pentru clasa a VIII-a la liceul „Cuza Vodă” din Huși, pe care l-a absolvit în anul 1953, beneficiind de legea conform căreia a avut dreptul să urmeze ultima clasă (a XI-a) în paralel cu clasa a X-a. Astfel, în anul 1953 și-a susținut bacalaureatul, obținând nota maximă și „Diploma Roșie”, în baza căreia putea să intre fără examen de admitere la orice facultate. S-a înscris la Medicină și Științe Naturale. După o lună de studenție la Medicină a fost nevoit să se transfere la altă facultate, unde condițiile de bursă erau diferite. Astfel, s-a transferat la Facultatea de Științe Naturale, unde a devenit bursier, iar în ultimul an de studii, pe baza pregătirii profesionale, a primit „bursă republicană” care echivala cu un salariu.

Foto: Academicianul Constantin Toma la anii tinereții

La absolvirea anilor de studiu a fost invitat de către profesorul de botanică, C. Burduja, să se înscrie la concursul pentru ocuparea postului

de preparator la disciplina de Morfologia și Anatomia Plantelor, pe care l-a câștigat (1958–1959). Devenind cadru didactic universitar s-a integrat, în scurt timp, în activitatea catedrei, alături de profesorii C. Papp, C. Burduja și ceilalți. După numai un an a fost avansat asistent universitar (1959–1966) și treptat a parcurs toate etapele din ierarhia didactică: șef de lucrări (1966–1972), conferențiar (1972–1978), profesor universitar din anul 1978. În prezent este profesor emerit, profesor consultant, conducător de doctorat din anul 1988, la care 30 de doctoranzi au obținut titlul de doctor în științe biologice.

În anul 1969 își susține teza de doctorat sub îndrumarea profesorului Ion Tarnavski – mare personalitate a botanicii românești.

Pe lângă activitățile didactice și științifice, academicianul Constantin Toma s-a implicat și în multiple activități administrative, organizatorice și de conducere, dintre acestea amintim:

Director al Grădinii Botanice „Anastase Fătu” din Iași (1986–1990); Decan al Facultății de Biologie-Geografie-Geologie din Iași (1989–1990); șef al Catedrei de Biologie vegetală de la Facultatea de Biologie din Iași (1990–1996); Secretar științific al Senatului Universității „Al. I. Cuza” din Iași (1990–1992); Decan al Facultății de Biologie din Iași (din 1996); Președinte al Societății de Științe Biologice din România, filiala din Iași (din 1986); Vicepreședinte al Societății de Științe Biologice din România (din 1990); Președinte de onoare al Societății de Științe Biologice din România (din 2008); Președinte al Subcomisiei Monumentelor Naturii a filialei din Iași a Academiei Române (din 1992); Membru în Consiliul Național de Evaluare și Acreditare Academică (din 1994); Membru în Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (din 1995); Președintele Fundației „Ștefan Lupașcu” pentru știință și cultură, filiala din Iași (din 1997); membru în Consiliul specializat al Academiei de Științe din Republica Moldova pentru susținerea și aprobarea tezelor de doctorat și doctor abilitat în specialitatea Botanică (din 1996); conducător al unor colective de cercetare de la Facultatea de Biologie, Grădina Botanică, Institutul de Cercetări Biologice din Iași; organizator al laboratorului de microscopie electronică al Facultății de Biologie din Iași; organizator și președinte al Congresului Național de Biologie – Iași, 1992.

Este membru în comitetul de redacție a diverse reviste de specialitate precum: comitetul de redacție al revistei „Natura”, redactor responsabil

al revistei *Analele științifice ale Universității „Al. I. Cuza” din Iași*, seria Biologie (biologie vegetală); redactor responsabil al revistei „Revue roumanie de biologie” serie Biologie vegetală (Academia Română); membru în Consiliul Editurii Academiei Române³.

Profesorul universitar dr. Constantin Toma a efectuat numeroase stagii de specializare și documentare în străinătate: Ungaria (1966), Belgia (1971–1972), Franța (1972, 1995), Anglia (1995), Turcia (1996), Italia (1998) ș.a.

Preocupările sale științifice, toate din domeniul biologiei vegetale, se încadrează în următoarele direcții principale: floristică, corologie și fitocenologie, fitoteratologie, dendrologie și fenologie, blastogenie, fiziologie și radiogenetică, citologie și embriologie, biologia sexualității, xilotomie și fitochimie, morfologie, histologie și anatomie.

Lucrările originale, în număr de peste 300, totalizează peste 3500 de pagini tipărite și sunt ilustrate de peste 3300 de figuri originale (desene și fotografii la microscop), numeroase tabele, grafice și diagrame, unele din ele fiind preluate în renumite tratate de sinteză publicate în țară și în străinătate (Oxford, Stuttgart, Berlin, Bruxelles, Paris).

Peste 100 de lucrări (studii și articole, cărți și tratate) sunt citate și folosite la elaborarea unor studii, monografii, enciclopedii, sinteze românești și străine de mare circulație (de exemplu Feddes Repertorium – Berlin; Adansonian – Paris; Lejeunea – Bruxelles, Encyclopedia of Plant Anatomy – Stuttgart, Anatomy of the Dicotyledons – Oxford ș.a.).

Pentru întreaga sa activitate științifică și instructiv-educativă a fost răsplătit cu numeroase distincții, cu ordine, cu medalii, cu diplome de excelență (6), de onoare (6), cu trei titluri de „Doctor Honoris Cauza” a trei universități din țara noastră, cu trei premii „Emanoil Teodorescu” din partea Academiei Române și multe altele. Din anul 1991 este Membru Corespondent al Academiei Române, iar din anul 1999 este Membru titular al Academiei Naționale de Științe Ecologice din Republica Moldova.

Datorită rezultatelor excepționale obținute în domeniul științific și didactic, în anul 2012 este ales Membru titular al Academiei Române.

Discipolii, colaboratorii și colegii săi au admirat la profesorul Constantin Toma, atât autoritatea științifică, cât și talentul oratoric și

³ Din anul 2015 este director al revistei COLUMNNA, a Asociației Cultural-Științifice „Dimitrie Ghika – Comănești, supliment al revistei STUDII ȘI COMUNICĂRI/DIS a DIS/CRIFST al Academiei Române (N. Red.).

erudiția, fiind pentru toate seriile de studenți și doctoranzi pe care i-a format un adevărat model de profesor universitar de înaltă ținută academică, de autoexigență, de rafinament și elocvență, dar și de o viață trăită cu moderație, discreție și înțelepciune.

SĂ NE TRĂIȚI, DOMNULE PROFESOR!